

SŁOWO

WILNO, Środa 27 lipca 1932 r.

Redakcja i Administracja, Wilno, Zamkowa 2, Otwarta od g. 9 do 4. Telefony: Redakcji — 17-83, Administracji — 223.

PRZEDSTAWICIELSTWA:

BRASŁAW — Księgarnia T-wa „Lot”.
BIENIAKONIE — Bulet Kolejowy.
BARANOWICZE — ul. Szptyckiego — A. Łazarek.
DĄBROWICA (Potępie) — Księgarnia K. Malinowskiego.
DUKSZYTY — Bulet Kolejowy.
GLEBOKIE — ul. Zamkowa — W. Włodzimierz.
GRÓDNO — Księgarnia T-wa „Ruch”.
HORODZIEJ — Dworzec Kolejowy — K. Smarzyński.
IWIEŃC — Sklep tytoniowy — S. Zwierzyński.
KLECK — Słup „Jedność”.
LIDA — ul. Suwaliska 13 — S. Matecki.
MOŁODECZNO — Księgarnia T-wa „Ruch”.

NIEŚWIEZ — ul. Ratuszowa — Księgarnia Jazwińskiego.
NOWOGRODZK — ul. M. Michałkiewicza.
N. ŚWIECIANY — Księgarnia T-wa „Ruch”.
OSZMIANA — Księgarnia Spółdzielca.
PINSK — Księgarnia Polska — St. Bednarski.
POSTAWY — Księgarnia Polskiej Maszyny Szkolnej.
STOLPCE — Księgarnia T-wa „Ruch”.
SŁONIM — Księgarnia D. Lubowskiego, ul. Mickiewicza 12.
ST. ŚWIECIANY — M. Lewin — Biuro Gazetowe, ul. S. Męzyki.
WILEJKA — P. Wiatowa — ul. Mickiewicza 24, P. Juczewicz.
WARSZAWA — Tow. Księgarni Kol. „Ruch”.

PRENUMERATA miesięczna z odniesieniem do domu, lub z przesyłką pocztową 4 zł., zagranicę 7 zł. Konto czekowe P.K.O. Nr. 80259. W sprzedaży detalicznej, cena pojedynczego nr. 20 gr.

Opłata pocztowa niszczona ryczałtem. Redakcja rękopisów niezawraca. Administracja nie uwzględnia zastrzeżeń do co rozmieszczenia ogłoszeń.

CENY OGŁOSZEN: wiersz mlynertowy jednozpaltowy na stronie 2-iej i 3-iej gr. 40. Za tekstem 15 gr. Komunikaty one nadesłane, milimetr 50 gr. Kronika reklamowa milimetr 60 gr. W numerach świętecznych, oraz z prowincji o 25 proc. drożej. Zagranicę 50 proc. drożej. Ogłoszenia cyfrowe i tabelaryczne o 50 proc. drożej. Administracja nie przyjmuje zastrzeżeń do miejsca, Terminy druku mogą być przez Administrację zmieniane dowolnie. Za dostarczenie numeru dowodowego 10 gr.

ARYSTOKRATYZACJA SZKOLNICTWA

Tytuł artykułu brzmi paradoksalnie. Ustrój naszego szkolnictwa jest wybitnie demokratyczny; reforma, która się rozpoczęła od najbliższego już roku szkolnego, zmierza ku jeszcze większej demokratyzacji, a jednak już obecnie możemy obserwować pewne ciekawe przejawy, które pozwalają na użycie efektownego określenia — „arystokratyzacja”.

Dotyczy to przede wszystkim szkolnictwa powszechnego, gdzie proces „arystokratyzacji” zostanie przyspieszony, wskutek... właśnie jak najbardziej demokratycznych zasad nowej reformy.

Zbliżający się nowy rok szkolny budzi pewien niepokój w sferach rodzicielskich. Jak wiadomo, w tym roku zostaną niesione pierwsze klasy gimnazjalne, więc cała młodzież zasadniczo powinna trafić do szkół powszechnych.

W związku z tem rodzice kandydatów i kandydatek do pierwszej gimnazjalnej zaczynają rozważać zalety i wady szkół powszechnych a średnich i dochodzą nieraz do całkiem nieuzasadnionych wniosków.

Zwykle troska rodzicielska konkretyzuje się w pytaniu: „co jest lepsze — szkoła powszechna, czy też gimnazjum?” — i wywołuje szereg argumentów, opartych na przykładach z życia.

Takie stawianie kwestji nie ma racji, gdyż właśnie praktyka wskazuje, że lepsza jest dobra szkoła powszechna, niż kiepskie gimnazjum, a znoważ dobre gimnazjum, lepsze jest od dobrej szkoły powszechnej, uogólnienie, szczególnie na gruncie ułogów, gdzie jest sporo przedsiębiorstw gimnazjalnych, używających pięknych nazw do przykrycia całkiem niepięknej działalności, — nie doprowadzi do pożądanych wyników.

Trzeba do sprawy podejść z nieco innej strony, a mianowicie od potrzeb dziecka.

Co dziecko powinno wynieść ze szkoły powszechnej, ewentualnie — z gimnazjum niższego?..

— Minimum wiedzy podstawowej, na której później będzie się trzymała cała nauka gimnazjalna, oraz zasady wychowania (zbiorowego raczej, niż indywidualnego), przyswojenie pierwszych pojęć dyscypliny tak ważnej w każdym wychowaniu — od szkolnego do obywatelskiego.

Czem więc powinna rozporządzać szkoła, pragnąca osiągnąć ten cel?

— Przedewszystkiem dobrą zespołem nauczycielskim, mającym odpowiedni warunki do pracy.

A teraz już można się zastanowić nad zespołem nauczycielskim, jak i nad warunkami, w których się pracuje w szkołach średnich i powszechnych.

nie idealizujemy zbyt nauczycieli gimnazjalnych.

Przyjrzyjmy się lepiej warunkom ich pracy, aby zorientować się w możliwościach oddziaływania nauczycieli na dzieła.

Podług danych statystycznych, znajdujących się w wydawnictwie „Świat w cyfrach” J. Wąsowicza i A. Zierhoffera, w całej Polsce w r. 1929 — 30 na jedno go nauczyciela szkół średnich przypadało 14 uczniów, w szkołach zaś powszechnych na 1 nauczyciela — 48 uczniów...

Różnica wielka. Zajrzyjmy teraz do Rocznika Statystycznego m. Wilna i wtedy przekonamy się, że w Wilnie w szkołach średnich w ciągu lat na 1 nauczyciela przypada 12 uczniów.

Jak jest w szkołach powszechnych? Na to pytanie odpowiada dr. A. Hirsberg, który na podstawie udzielonych mu przez p. Kuratora Szelągowskiego informacji, stwierdza taki stan:

W r. 1931-32 było 2436 publicznych szkół powszechnych i 4383 etatów nauczycielskich, w r. szk. 1932 — 33 będzie 2486 szkół i ta sama liczba etatów. Przybywa więc 50 szkół przy niezmiennym liczbie nauczycielskich etatów. Tak więc prawie cały przyrost trzeba będzie opłacać sami nauczyciele. Oznacza to dalsze obciążenie nauczyciela. W ubiegłym roku wyniosło ono 57 dni na jednego nauczyciela, w nadchodzącym roku wyniesie ono przeciętnie 69. Najwyższe obciążenie (w pow. nowogrodzkiem) dojdzie do 75 dni, najniższe (w Wilnie) wyniesie 51 dni.

Proszę więc tylko zastawić te cyfry: w szkołach średnich m. Wilna na 1 nauczyciela przypada 12 uczniów; w szkołach powszechnych — 51, — a wówczas łatwo będzie zrozumieć, że likwidacja pierwszych klas gimnazjalnych da się dotkliwie we znaki.

Na tem jednak nie koniec. Przeciążone pracą nauczycielstwo szkół powszechnych musi borykać się z trudnościami, jakich naogół nie zna szkoła średnia.

Podawana na łamach naszego pisma urzędowa statystyka lekarzy — higienistów wykazuje np. w szkołach powszechnych m. Wilna 20 proc. (dwadzieścia) dzieci zawszonych!

Jeżeli szkoła nie może zwalczyć pasożytów (a naprawdę nie może!), to czyż może otoczyć dziecko należytą opieką i chociażby tylko uchronić je przed zarażeniem się chorobami intekcyjnymi?..

Zlikwidowanie pierwszych klas w gimnazjach państwowych (a więc w szkołach dobrych, gdyż najgorzej, a nawet wręcz skandaliczne znajdują się w grupie szkół prywatnych) i nadmierne przeładowanie szkół powszechnych wytworzą sytuację b. poważną i budzącą słuszny niepokój.

Jakież jest wyjście? Tylko jedno: „arystokratyzacja” szkół powszechnych.

już obecnie mamy w Wilnie szkoły, powszechnie „uprzywilejowane”, czyli takie, do których trafiają przeważnie dzieci inteligentniejszych, rodziców, i gdzie nauczyciel, który dobrze się otarł o uniwersytet, nie jest rzadkością.

Przypuszczać należy, iż zaczęła powstawać prywatne szkoły powszechne, gwarantujące nauczycielowi normalne warunki pracy i zapewniające dzieciom troskliwą opiekę.

Byłoby to zjawiskiem bardzo pożądanym już chociażby dlatego, że w ten sposób społeczeństwo wzięłoby część ciężarów, dźwignych przez państwo...

Ale... Dlaczego kontrola szkół prywatnych jest tak zadziwiająco pobieżna?

Przy zastosowaniu bezwzględnej rygoru w stosunku do wielu szkół prywatnych należałoby poprzec inicjatywę tworzenia dobrych prywatnych szkół powszechnych.

Należałoby więc uznać nieuniknionym w pewnym zakresie proces „arystokratyzacji” szkolnictwa powszechnego.

W. Charkiewicz.

Drugi dzień procesu Gorgułowa

Dlaczego zabił? — Zeznała świadków. — Oskarżony był czekistą. — Sowiety dawały pieniądze. — Co mówi Łazarew. — Opinia lekarzy. — Gorguł jest niepočitany.

PARYŻ PAT. — W dalszym ciągu procesu o zamordowanie prezydenta Doumera Gorgułow oświadczył, iż nie żywił złosci dla prezydenta.

— Nie jego zabitem — mówił oskarżony — lecz tego, który kieruje fatalną polityką wobec Rosji i który aprobirze terror komunistyczny.

Podczas wojny Gorgułow był ranny w głowę wskutek wybuchu bomby. — Był on przyjacielem Kiereńskiego i Sa winkowa, lecz Kiereński był człowiekiem słabym i upadł, skutkiem czego wybuchła wojna domowa.

Wkońcu stwierdza po raz trzeci, że kłamstwem jest, jakoby był kiedykolwiek komunistą lub czekistą. — Nikt mnie nie przekupił — twierdzi Gorgułow — dla dokonania zamachu. Jestem apostołem swojej idei, w sojuszu z Francją przeciw Rosji. Rząd francuski pogardził jednak moją koncepcją.

Zkolei przemawiali w charakterze świadków: były minister Paul Reynaud oraz Claude Farrere, nie wnosząc do procesu nic nowego.

We wtorek po południu toczył się dalszy ciąg procesu Gorgułowa. Przesłuchiwano dalszych świadków. Pierwszy zeznał komisarz Guillaume, który prowadził dochodzenie o pobycie Gorgułowa w Paryżu, a następnie były minister Pietri, który opisał przebieg zabójstwa.

Świadek Łazarew, który rozpoznał Gorgułowa jako agenta Czeki, zeznał, że w 1920 roku, leżąc w szpitalu w Ro-

stowie nad Donem, jako ranny w czasie wojny przeciw bolszewikom, zdołał wykręcić szkołę szpiegowską przy szpitalu. Świadek twierdzi, że Gorgułow był czysty, lecz nie nosił mundur. Zeznał Łazarewa wysłuchuje Gorgułow z tężym wyrazem twarzy. Chwilami wzdusza on ramionami, spoglądając z pogardą na świadka. Następnie zeznał św. Kozłowski, który znał oskarżonego w Pradze i twierdzi, że Gorgułow wyjechał wówczas bardzo często do Rosji, skąd powracał z większymi sumami pieniędzy. Po Kozłowskiem zeznania skła dał były oficer carskiej marynarki rosyjskiej Gyparis, który scharakteryzował „partję zieloną” i „zieloną armię”, wywołując żywe protesty ze strony Gorgułowa. Po przerwie przesłuchano lekarzy ekspertów.

PARYŻ PAT. — Szczegóły zeznał świadek Łazarewa w procesie Gorgułowa są następujące: Łazarew przebywał na Krymie z armją gen. Wrangla, skąd udao mu się uciec do Rostowa nad Donem. Tam został schwytany przez bolszewików i osadzony w więzieniu, którego naczelnikiem był Gorgułow. Późniejszy morderca prezydenta miał się nad nim pastwić. — Na rozkaz Gorgułowa zadawano mu tortury, jak np. kluto szpilkami, podpalano stopy. ... Gorgułow groził mu kilkukrotnie, zniecając się i wyręczając palec tak, że dotychczas jest kałką. W tym okresie Gorgułow znany jest w Rostowie pod nazwą „Mongola”. W październiku 1920 roku Łazarew spotkał Gorgułowa w Warszawie.

Gorgułow zaprzecza, że zna świadka, — twierdząc, iż wszystko, co mówił, jest kłamstwem i prowokacją; że nigdy tego człowieka nie widział i że jest to człowiek z całej

pewnością przepukony. — Można kupić woła Gorgułow — każdego generała carskiego każdego kozaka byłej armii carskiej. Wszak tytuł generałowi popełniło zdradę, np. gen. Brusilow, który przedzierał się w bolszewiki ka żeby zdobyć pieniądze i zaszczyty. Gorgułow w czasie swego przemówienia jest tak zdenerwowany, — że trzęsie się, opowiadając, aż wreszcie pada na ławkę, placząc i z głową, ukrytą w rękach, krzyczy: — Własny rodek mnie tak zdradza! Co za tragedia! — Po raz pierwszy wśród publiczności na sali są dowiej daje się zauważyć pewne wzruszenie.

W dalszym ciągu procesu przesłuchano lekarzy — ekspertów. Ekspert dr. Perrin oświadczył że Gorgułow jest chory na syfilis od 18 roku życia, wszakże badanie funkcji stosu pa cierzowego, jakiego dokonano, dało wyniki nie gatywne i nie wykazało żadnych zaburzeń mózgowych. Jest on alkoholikiem ale to nie umniejsza jego odpowiedzialności za popełnioną zbrodnię. Gorgułow stawia ekspertowi zarzu ty i oświadcza, iż jest on doktorem i żandar mem. Orzeczenia dwóch dalszych lekarzy są analogiczne z orzeczeniem dr. Perrina.

Zkolei złożył zeznanie dr. Lobre, wezwany przez obronę. Twierdził on, że Gorgułow należy bezwzględnie do kategorii osobników nienormalnych, t. zw. półwarjatorów. Gdyby mógł osobiście zbadać oskarżonego przed po cleniem zbrodni, zakwalifikowałby go do penum umysłowo - chorých. Po słowach lekarza Gorgułow zrywa się z miejsca, lecz adwokat powstrzymuje go gwałtownie, krzycząc, aby pozwolił doktorowi mówić, gdyż on ratuje go. Drugi lekarz obrony nie umie sformu łować orzeczenia lekarskiego, tłumacząc się koniecznością zbadania oskarżonego, trzeci zaś ekspert obrony przyłączył się do zdania dr. Lobre'a.

Następnie zabrał głos obrońca Gorgułowa, zapowiadając wniesienie pytań trybunaliowi, które mają być postawione kompletowi są dziowskiemu i dodatkowego pytania, czy Gorgułow jest warjatem.

Dzisiaj dalszy ciąg rozprawy.

TELEGRAMY

POLACY NA ZAWODACH SZYBOWCOWYCH

WARSZAWA PAT. — W Niemczech, w miejscowości Rhön, odbywają się obecnie międzynarodowe zawody szybowcowe, w których biorą udział przedstawiciele 8 państw. Na zawodach tych Polska reprezentowana jest przez doskonałego pilota szybowcowego inż. Grzeszczyka, który startuje na szybowcu własnej konstrukcji w grupie republikowej. Szybowiec zbudowany został przez Państwowe Zakłady Lotnicze. Drugim polskim pilotem jest Bolesław Lopatnik, student lwowskiej politechniki, który startuje na szybowcu „Lwow” w grupie treningowej. Jest to dawny szybowiec inż. Grzeszczyka, zbudowany przez sekcję lotniczą studentów politechniki warszawskiej. Na czele polskiej ekspedycji stoi profesor lwowskiej politechniki Lu kaszewicza. Ekspedycja korzysta z poparcia moralnego i materialnego Ministerstwa Komunikacji. Właściwe zawody odbędą się między 27 lipca, a 3 sierpnia. Polskie szybownictwo — według oceny fachowców — znajduje się obecnie na drugim miejscu w Europie. Polscy piloci i ich szybowce są przedmiotem podziwu pilotów niemieckich, którzy przodują w szybownictwie światowym.

LICZBA BEZROBOTNYCH W POLSCE WARSZAWA. PAT. Według danych statystycznych, liczba bezrobotnych, zarejestrowanych w państwowych urzędach pośrednictwa pracy, wyniosła na dzień 23 b.m. na terenie całego państwa 225.153 osób, co stanowi spadek w stosunku do tygodnia poprzedniego o 8042 osoby.

ODZNACZENIE V-KONSULA J. STATKOWSKIEGO JERUZOLIMA, PAT. — Wicekonsul Jerzy Statkowski, który po prawie 5-letnim pełnieniu swych obowiązków w konsulacie generalnym R. P. w Jeruzolimie, przeniesiony został na inne stanowisko, został odznaczony krzyżem Custodii Ziemi Świętej. Prasa miejscowa podaje wiadomość o bliskim wyjeździe v-konsula Statkowskiego podaniem iż podczas swego pobytu w Jeruzolimie zyskał on sobie wielu przyjaciół.

KRÓL RUMUNJI WŚRÓD SKAUTÓW POLSKICH BUKARESZT, PAT. — Król Karol II w towarzyszywie następcy tronu księcia Michała odwiedził drugie jamboree skautów rumuńskich w Sibiu, gdzie pośród skautów zagranicznych reprezentowani są harcerze polscy, francuscy, czechosłowaccy, węgierscy i greccy. Król ze swem otoczeniem zatrzymał się dłużej w obozie polskim, który wyróżnia się swym wzroziem i ładnym i estetycznym wyglądem. Harcerstwo polskie ofiarowało królowi, oraz następcy tronu polskiego odznakę honorową. Z okazji pobytu na drugim jamboree, rumuński następca tronu księżę Mianal przyjęty został w szeregach skautów i mianowany drużynowym w koloście Sinaja.

RUMUNIA PRZYSTĘPUJE DO PAKTU ANGLO-FRANCUSKIEGO BUKARESZT, PAT. — Rząd rumuński postanowił przystąpić do paktu zafianca francusko-angielskiego. Obecnie prowadzone są w łonie Małej Ententy rozmowy celem wspólnego złożenia deklaracji w tej sprawie.

„IZWIESTJA” O KONFERENCJI ROZBROJENIOWEJ MOSKWA, PAT. „Izwiestja” poświęcają artykuł wstępny konferencji rozbrojeniowej, twierdząc, że nie osłabiła ona żadnych rezultatów. Charakterystycznym stanowiskiem poszczególnych państw, „Izwiestja” piszą, że Francji chodziło o zalegalizowanie nowych środków walki, Niemcom — o równouprawienie w zbrojeniach, Włochom zaś — o zmniejszenie kosztów wojny. Co do propozycji amerykańskich, to pismo sądzi, iż poza sytuacją przedwójborczą spowodowały by wypadki na Dalekim Wschodzie, przezem Ameryka chcia

Zameł w Niemczech nie ustaje

ZNIESIENIE STANU WYJĄTKOWEGO BERLIN PAT. — We wtorek o godz. nie 12-iej w południe zostało ogłoszone urzędowo nowe rozporządzenie prezydenta Rzeszy, znoszące rozporządzenie z dnia 20 lipca 1932 roku, o wprowadzeniu stanu wyjątkowego. Zakazy dzienni ków, wydane na podstawie powyższego rozporządzenia przez komendanta wojskowego Rundstedta pozostają w mocy.

Z chwilą ogłoszenia rozporządzenia dotychczasowe pełnomocnictwa komendanta wojskowego na Berlin i Brandenburgię, uzyskane na podstawie dekretu o stanie wyjątkowym, wygasają. I samą władzą nad policją przecho dzi z powrotem w ręce komisarzycznego prezydenta policji berlińskiej. Odcyskują z powrotem moc artykuły konstytucji zawieszono wskutek wprowadzenia stanu wyjątkowego, jak np. ochrona wolności osobistej, wolność słowa itd.

POLICJA WALCZY Z KOMUNISTAMI BERLIŃSKIMI BERLIN PAT. — Wczoraj w godzinach wieczornych wybuchy nagle w kilku dzielnicach miasta ruchy komunistyczne, połączone z napadami na kolportersów hitlerowskich odzwy. W dzielnicy północnej komunisty usiłowali sfornować pochod demonstracyjny. — Dozła do starć z policją, która użyła broni palnej, raniąc ciężko jednego z komunistów. Podobne bójki wydarzyły się w kilku innych miejscowościach tej dzielnicy. Przy jednej z ulic policja ostrzeliwała była z okien domów i odpowiedziała salwą rewolwerową. Jedna kobieta została ciężko rana.

ZĄDALI MÓW HITLERA WIEDEN PAT. — Austriacy narodowi so cjalści ządadli od radja wiedeńskiego, aby na dawało mowę wyborczą Hitlera, która będzie transmitowana w piątek przez niemieckie stację nadawczą. Komitet wykonawczy wiedeńskiej radiostacji uchwalił jednogłośnie odmówić temu żądaniu narodowych socjalistów, którzy ze swej strony zapowiedzieli z tego powodu demonstrację uliczną przed gmachem wiedeńskiego radja.

PRASA NIEMIECKA A PAKT POLSKO-SOWIECKI BERLIN PAT. — Prasa niemiecka, która szczegółowo informowała opinję nietylko o podpisaniu, ale i treści paktu polsko-sowieckiego o nięagresji, naogół wstrzymywała się jednak od komentarzy.

Prawicowa „Deutsche Tagesztg.” przyznaje, że podpisanie paktu oznacza dalsze odprężenie zastrzeżonych dotychczas stosunków na wschodniej granicy polskiej. Wielkie wylewy w Patagonji.

ZDRUZGOTANY AUTOBUS BERLIN PAT. — W okolicy Wilhelmshafen wydarzyła się poważna katastrofa automobilowa. Autobus, wiozący 25 sportowców, stoczył się z szosy na drzewo i uległ zderżeniu. 10 pasażerów jest ciężko rannych.

WALKI ULICZNE W PRUSIECH WSCHODNICH KROLEWIEC PAT. — W większych miastach wschodnio - pruskich nie mają dnia bez walk ulicznych. W Królewiecu doszło do licznych zacięć między hitlerowcami i komunistami. Policja zaarrestowała kilkadziesiąt osób. W Tylny komunisty zabił hitlerowca, a kilku ranił. W Elblągu padł od ręki hitlerowców jeden komunist.

WSZĘDZIE RANNI I ZABICI BERLIN PAT. — Do krwawych starć politycznych doszło we wtorek po południu na je dnem z przedmieść Lipska. Między grupami hitlerowskich i kolporterskich a komunistami wywiązała się krwawa walka, zakończona zestrzelaniem. W bójkach brało udział około 180

osób. 13 jest ciężko rannych.

O dalszych krwawych starciach donoszą z Koblencki, gdzie kilka osób odniosło ciężkie rany, w Duesseldorfie, Kolonii i Zabrzu, gdzie wszędzie padło kilkunastu rannych. We Fried richskoego zabity został jeden socjal - demokraciat a 3 reichsbannerowców ciężko rannych.

RZESZA NIEMIECKA PRZYŁĄCZYŁA SIĘ DO PAKTU ANGLO-FRANCUSKIEGO PARYŻ PAT. — Ambasador von Hoesch zawiadomił dziś rząd francuski o przyłączeniu się rządu Rzeszy do francusko - angielskiego paktu zafianca.

Trąba morską zetopięła żeglowiec 60 MARYNARZY PONIOSŁO ŚMIERC krążownik „olonja” i „Królewiec”. „Niobe” była trójmasztowcem o pojemności 600 tonn zaopatrzonym w mortor o sile 240 HP.

BERLIN PAT. — Krążownik „Kolonja” przyjął rozkółków z żaglowca „Niobe”. Wśród nich znajduje się komendant zatopionego statku i jeden z oficerów żałogi. O 60 członekach żałogi „Niobe” dotychczas brak wszelkiej wiadomości. „Kolonja” i „Kkolewiec”.

Trąba morską zetopięła żeglowiec 60 MARYNARZY PONIOSŁO ŚMIERC

krążownik „olonja” i „Królewiec”. „Niobe” była trójmasztowcem o pojemności 600 tonn zaopatrzonym w mortor o sile 240 HP.

BERLIN PAT. — Krążownik „Kolonja” przyjął rozkółków z żaglowca „Niobe”. Wśród nich znajduje się komendant zatopionego statku i jeden z oficerów żałogi. O 60 członekach żałogi „Niobe” dotychczas brak wszelkiej wiadomości. „Kolonja” i „Kkolewiec”.

Konferencja Unji miedzyparlamentarnej zakończyła obrady

GENEWA PAT. — W dniu 26 lipca zakończyła swe obrady 28-ma Konferencja Unji Miedzyparlamentarnej. Konferencja uchwaliła rezolucję w sprawie rozbrojenia, w której m. in. po określeniu ścisłego związku pomiędzy kwestją bezpieczeństwa a kwestją rozbrojenia, osobną część rezolucji poświęconą jest kwestji rozbrojenia moralnego, przyčem konferencja wyraża zadowolenie, że kwestja ta została poruszona na konferencji rozbrojeniowej i daje wyraz nadziei, że konferencja powożmie konkretnie zarządzenia dla zrealizowania rozbrojenia moralnego. W dyskusji konieczność rozbro

jenia moralnego była podkreślana niemal przez wszystkich mówców. Do rezolucji zgłoszone zostały przez delegację niemiecką poprawki, zmierzające do proklamowania konieczności przebudowy paktu Ligi Narodów w kierunku ułatwienia rewizji traktatów i do przeprowadzenia zasady, że następny etap konferencji rozbrojeniowej winien być oparty na zasadzie równości praw. Po dyskusji, w której delegat polski Debski zwalczał propozycję niemiecką, zostały one odrzucone wszystkimi głosami przeciw głosom delegacji niemieckiej.

Delegacja brytyjska odrzuca żądania dominjów

LONDYN PAT. — Według wiadomości, nadeszłych dzisiaj z Ottawy, delegacja brytyjska odrzuciła żądania dominjów, zwłaszcza Kanady i Australji do wprowadzenia zakazu importu zboża sowieckiego do Anglii. Odmowa Wielkiej Brytanji w tym względzie zwiększa stan napięcia, jaki wywołują już zą stał zbyt wygórowanymi żądaniem Kanady i

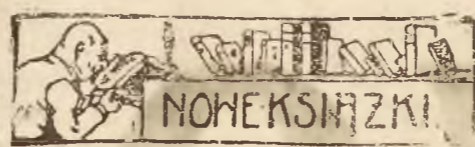
Australia co do ustanowienia wysokich cel na mięso i wyroby mięsne, importowane do Anglii z poza dominjów. Konferencja imperialna w Ottawie wchodzi obecnie w stan przesilenia, który potrawa przynajmniej tydzień zanim dojdzie do kompromisu, o ile wogóle kompromis otacza się możliwym.

Delegacja brytyjska odrzuca żądania dominjów Australji co do ustanowienia wysokich cel na mięso i wyroby mięsne, importowane do Anglii z poza dominjów. Konferencja imperialna w Ottawie wchodzi obecnie w stan przesilenia, który potrawa przynajmniej tydzień zanim dojdzie do kompromisu, o ile wogóle kompromis otacza się możliwym.

Delegacja brytyjska odrzuca żądania dominjów Australji co do ustanowienia wysokich cel na mięso i wyroby mięsne, importowane do Anglii z poza dominjów. Konferencja imperialna w Ottawie wchodzi obecnie w stan przesilenia, który potrawa przynajmniej tydzień zanim dojdzie do kompromisu, o ile wogóle kompromis otacza się możliwym.

Szkolnictwo polskie w Czechach MORAWSKA OSTRAWA, PAT. — Tęsach wydziałowych z 1683 do 2032, a w gimnazjum z 893 do 498. Ogółem uczęszczać będzie w przyszłym roku szkolnym do szkół polskich w Czechosłowacji 13.094 uczniów.

ZAMIAST MOSKOWY — CENTRUM HELSINGFORS, PAT. Prasa tutejsza donosi z Moskwy, jakoby w sowieckich kołach oficjalnych rozpatrywany był projekt zmiany nazwy Moskwy na „Centrum”, lub inną w tym rodzaju. Jedną z głównych przyczyn lecho projektu ma być fińskie jakoby pochodzenie nazwy Moskwy, skutkiem czego proletarijat sowiecki nazwy tej nienawdził.

W lipcowym numerze Ziemi, organu Pol. Tow. Krajoznawczego, w rubryce spr...

Dnia 29-IV odbyło się pod przewodnictwem p. Jana Bułhaka walne zebranie Oddziału. Ustępujący zarząd, na czele którego stał dyr. Zapaśnik...

Otóż ta pierwsza sekcja, tworzona przez niektórych członków nieczynnego, co prawda, ale niezlikwidowanego Towarzystwa Miłośników Wilna, wywołuje pewne zdziwienie.

Nie ulega przecież wątpliwości, że zakres działalności tej sekcji w łonie Wileńskiego Oddziału P.T.K. (czyli organizacji, grupującej miłośników Wileńszczyzny) zawsze będzie dość niewyraźny.

Czy więc nie lepiej było postarać się o wskazanie istniejącego Tow. Mił. Wilna, które przecież ma dobrze opracowany, szeroko zakreślony program prac...

W ramach sekcji nie zmieszczą się zadania, związane z opieką kulturalną i artystyczną Wilna; tworzenie więc sekcji miłośników Wilna przy poszczególnych, najpoważniejszych nawet ograniczeniach, tylko rozpraszy energię i nie osiągnie należytego celu.

Naturalnie, lepszy rydz, niż nic, — lepsza ruchliwa sekcja, niż nieczynne towarzystwo, ale czyżby energia i ambicja miłośników Wilna tak się zmniejszyły, że widząc przed sobą ogrom pracy, zgóry rezygnują oni z ożywienia już istniejącego Towarzystwa i ograniczają się do skromnych ram sekcji?

LECTOR. PÓDZIAŁ PAŃSTWA NA OKRĘGI SZKOLNE

Opublikowane zostało urzędowo rozporządzenie ministra wyznań religijnych i oświecenia publicznego w sprawie ustanowienia okręgów szkolnych dla celów administracyjnych w zakresie wychowania.

Pożar największego parku rozrywkowego

W dn. 13 bm. wybuchł groźny pożar w popularnym Luna-Parku w Coney Island pod Nowyorkiem, potężnym nad brzegiem Atlantyki. Rozszalały żywioł zniszczył 2 bloki do-

Port en Bessin. — Duży port rybacki na wybrzeżu Normandii — w kotlinie — pomiędzy dwoma wzgórzami — dzielnymi twórcami nad morzem podmyty, urwisty brzeg.

SUWAŁKI PAT. Pan Prezydent Rzeczypospolitej jako gość 2 pułku ułanów grochowskich wziął udział w dniu 26 bm. w drugim dniu obchodu 15-lecia pułku. Rano na placu odbył się raport poszczególnych oddziałów garnizonu suwałskiego i oddziałów P.W., poczem odbyła się msza polowa.

Wieści z Dalekiego Wschodu

KONTROLA KOLEI POŁU DNIOWO-MANDZURSKIEJ

TOKJO PAT. — Celem ujednostajnienia administracji japońskiej w Mandzurji gabinet postanowił mianować specjalnego wysłannika z szerokimi pełnomocnictwami, którego zadaniem będzie m. in. kontrola kolei południowo-mandzurskiej.

WIEDŃ PAT. — Donoszą z Tokio: Wczoraj kilkuset Chinczyków pod przewodnictwem kierownictwem Czang - Tsue - Lianga zaatakowało stację Huang - Ti na linii Mukden - Czang - Kai - Konan.

ZMIANY W MANDZURJI

PARYŻ PAT. — Ogólnie się liczą, że 1 sierpnia r.b. w prowincji Kyrin i w całej Mandzurji proklamowana będzie niezawisłość aministracji pocztowej.

CZANG - TSUE - LIANG ATAKUJE

PARYŻ PAT. — Donoszą z Tokio: Wczoraj kilkuset Chinczyków pod przewodnictwem kierownictwem Czang - Tsue - Lianga zaatakowało stację Huang - Ti na linii Mukden - Czang - Kai - Konan.

Druga konferencja lożańska

ZAJMIE SIĘ SYTUACJĄ FINANSOWĄ

WIEN PAT. — Dzienniki wiedeńskie donoszą z Paryża, że w czasie między 2 a 5 sierpnia zbierze się druga konferencja lożańska, która zajmie się sytuacją finansową i gospodarczą Europy Środkowej i Wschodniej.

Dyskusje w prasie wiedeńskiej

WIEN PAT. — Na temat konferencji lożańskiej toczą się w dalszym ciągu namietane dyskusje w prasie. Prasa prorożadowa jest przekonana, że w Radzie Narodowej znajdzie się większość dla uchwalenia pożyczki.

LECTOR.

NOVICZE

W odległości 5 km. od st. kol. Pohulanka na pow. Święciańskim leży uzdrowisko Związku Podoficerów zawodowych w Wilnie.

Kolonia prześwietna. Jest to jedno jedyne w Polsce uzdrowisko Zw. Podof. Zawodowych.

Warto się niemię zainteresować. Duża brama wjazdowa, nad nią tablica „Uzdrowisko Podof. Zaw. garnizonu Wilno, im. gen. Litwinowicza”.

Już z bramy widoczny budynek główny, dwuskrzydłowy, składający się z kilku dziesięciu pomieszczeń przeznaczonych dla podoficerów rodzinnych i kawalerów.

Przyglądajmy się jak wygląda życie tych ludzi, którzy po calorocznej intensywnej pracy przyjechali tutaj, ażeby wypocząć, doprowadzić do równowagi nadzern-

P.W. i rezerwiści przedefilowali przed p. Prezydentem. Następnie Pan Prezydent dokonał uroczystego otwarcia pomnika Dwernickiego, od którego 2 pułk ułanów bierze swe imię.

WIEŚCI Z DALEKIEGO WSCHODU

KONTROLA KOLEI POŁU DNIOWO-MANDZURSKIEJ

TOKJO PAT. — Celem ujednostajnienia administracji japońskiej w Mandzurji gabinet postanowił mianować specjalnego wysłannika z szerokimi pełnomocnictwami, którego zadaniem będzie m. in. kontrola kolei południowo-mandzurskiej.

WIEDŃ PAT. — Donoszą z Tokio: Wczoraj kilkuset Chinczyków pod przewodnictwem kierownictwem Czang - Tsue - Lianga zaatakowało stację Huang - Ti na linii Mukden - Czang - Kai - Konan.

ZMIANY W MANDZURJI

PARYŻ PAT. — Ogólnie się liczą, że 1 sierpnia r.b. w prowincji Kyrin i w całej Mandzurji proklamowana będzie niezawisłość aministracji pocztowej.

CZANG - TSUE - LIANG ATAKUJE

PARYŻ PAT. — Donoszą z Tokio: Wczoraj kilkuset Chinczyków pod przewodnictwem kierownictwem Czang - Tsue - Lianga zaatakowało stację Huang - Ti na linii Mukden - Czang - Kai - Konan.

Druga konferencja lożańska

ZAJMIE SIĘ SYTUACJĄ FINANSOWĄ

WIEN PAT. — Dzienniki wiedeńskie donoszą z Paryża, że w czasie między 2 a 5 sierpnia zbierze się druga konferencja lożańska, która zajmie się sytuacją finansową i gospodarczą Europy Środkowej i Wschodniej.

Dyskusje w prasie wiedeńskiej

WIEN PAT. — Na temat konferencji lożańskiej toczą się w dalszym ciągu namietane dyskusje w prasie. Prasa prorożadowa jest przekonana, że w Radzie Narodowej znajdzie się większość dla uchwalenia pożyczki.

LECTOR.

NOVICZE

W odległości 5 km. od st. kol. Pohulanka na pow. Święciańskim leży uzdrowisko Związku Podoficerów zawodowych w Wilnie.

Kolonia prześwietna. Jest to jedno jedyne w Polsce uzdrowisko Zw. Podof. Zawodowych.

Warto się niemię zainteresować. Duża brama wjazdowa, nad nią tablica „Uzdrowisko Podof. Zaw. garnizonu Wilno, im. gen. Litwinowicza”.

Już z bramy widoczny budynek główny, dwuskrzydłowy, składający się z kilku dziesięciu pomieszczeń przeznaczonych dla podoficerów rodzinnych i kawalerów.

Przyglądajmy się jak wygląda życie tych ludzi, którzy po calorocznej intensywnej pracy przyjechali tutaj, ażeby wypocząć, doprowadzić do równowagi nadzern-

W. Miłaszewska. Na cztery wiatry. Powieść. Str. 276. Cena zł. 6.—. Nakład Księgarni św. Wojciecha. Poznań — Warszawa — Wilno — Lublin.

WIEŚCI Z DALEKIEGO WSCHODU

KONTROLA KOLEI POŁU DNIOWO-MANDZURSKIEJ

TOKJO PAT. — Celem ujednostajnienia administracji japońskiej w Mandzurji gabinet postanowił mianować specjalnego wysłannika z szerokimi pełnomocnictwami, którego zadaniem będzie m. in. kontrola kolei południowo-mandzurskiej.

WIEDŃ PAT. — Donoszą z Tokio: Wczoraj kilkuset Chinczyków pod przewodnictwem kierownictwem Czang - Tsue - Lianga zaatakowało stację Huang - Ti na linii Mukden - Czang - Kai - Konan.

ZMIANY W MANDZURJI

PARYŻ PAT. — Ogólnie się liczą, że 1 sierpnia r.b. w prowincji Kyrin i w całej Mandzurji proklamowana będzie niezawisłość aministracji pocztowej.

CZANG - TSUE - LIANG ATAKUJE

PARYŻ PAT. — Donoszą z Tokio: Wczoraj kilkuset Chinczyków pod przewodnictwem kierownictwem Czang - Tsue - Lianga zaatakowało stację Huang - Ti na linii Mukden - Czang - Kai - Konan.

Druga konferencja lożańska

ZAJMIE SIĘ SYTUACJĄ FINANSOWĄ

WIEN PAT. — Dzienniki wiedeńskie donoszą z Paryża, że w czasie między 2 a 5 sierpnia zbierze się druga konferencja lożańska, która zajmie się sytuacją finansową i gospodarczą Europy Środkowej i Wschodniej.

Dyskusje w prasie wiedeńskiej

WIEN PAT. — Na temat konferencji lożańskiej toczą się w dalszym ciągu namietane dyskusje w prasie. Prasa prorożadowa jest przekonana, że w Radzie Narodowej znajdzie się większość dla uchwalenia pożyczki.

LECTOR.

NOVICZE

W odległości 5 km. od st. kol. Pohulanka na pow. Święciańskim leży uzdrowisko Związku Podoficerów zawodowych w Wilnie.

Kolonia prześwietna. Jest to jedno jedyne w Polsce uzdrowisko Zw. Podof. Zawodowych.

Warto się niemię zainteresować. Duża brama wjazdowa, nad nią tablica „Uzdrowisko Podof. Zaw. garnizonu Wilno, im. gen. Litwinowicza”.

Już z bramy widoczny budynek główny, dwuskrzydłowy, składający się z kilku dziesięciu pomieszczeń przeznaczonych dla podoficerów rodzinnych i kawalerów.

Przyglądajmy się jak wygląda życie tych ludzi, którzy po calorocznej intensywnej pracy przyjechali tutaj, ażeby wypocząć, doprowadzić do równowagi nadzern-

W dniu dzisiejszym nastąpiła inauguracja 24 tygodnia społecznego katolików francuskich w Lille przy ogromnym współudziale gości zagranicznych. Temu tygodniowi jest „Niefad w gospodarstwie międzynarodowym, a myśl katolicka”, w związku z którym będzie poruszona sprawa kryzysu trapiącego świat i omówione środki, jakie ku jego usunięciu poddaje katolicka nauka społeczna.

Ojciec św. w kwestji społecznej

Ojciec św. przesłał do przewodniczącego „Tygodnia” pismo o szczególnej wadze. Po stwierdzeniu zasadniczej jednolitej wielkiej rodziny ludzkości, Papież wskazuje w nim na obowiązki poszczególnych jej członków, oparte na zasadach miłości, do której zobowiązani są nietylko względem swojej ojczyzny, ale także i w stosunku do innych narodów.

Nowa Misja Katolicka na Saharze

Z inicjatywy biskupa Konstantyna w Algierze zgromadzenie Ojców Białych postanowiło przystąpić do założenia nowej misji w głębi Sahary w oazie Tougourt, na południe od Biskry. Zgodnie z systemem przyjętym w pracy misyjnej w krajach mahometanickich, a polegającym na prowadzeniu apostołstwa pośrednic-

Epilog głośnej sprawy

Gintowt-Dziwiałowski przed Sądem

W Sądzie Apelacyjnym rozpatrywana była wczoraj sprawa, której przebieg był następujący:

Do hotelu Bruhrowskiego zajechał elegancki pan i polecił sobie dać pierwszorzędną apartament na pierwszym piętrze.

W kieszonku meldunkowej przybyły zapisał swego nazwisko: Zbigniew ks. Gintowt-Dziwiałowski. Przybył po kilku dniach wysłał boya hotelowego z tekstem ogłoszenia do „Kuryera Warszawskiego”:

„Potrzebny jest sekretarz — sekretarka ze znajomością języka angielskiego, francuskiego i niemieckiego. Potrzebna jest kaucja 1000 — 2000 dolarów. Oferty pod „kolonizator”.

Niebawem do hotelu zaczęły ścinać liczne reszki interesantów, których książki wywalał na konferencje w sprawie objęcia posiadłości. Jako jeden z pierwszych zgłosił się Tadeusz Jan Jędrzejowski.

Książkę przybyłemu jakieś dokumenty, z których miało wynikać, że jest on właścicielem wielkich terenów w Peru i Angoli. Posadę, jaką miał Jędrzejowski otrzymał była hojnie wynagradzana, 1000 złotych miesięcznie, oraz 10 dolarów dziennie djet w razie wyjazdu zagranicę.

Jędrzejowski skwapliwie zgodził się, a że nie miał na kaucję gotówki, miał dać weksle, zagwarantowane hipotecznie na sumę 2000 dolarów. Z kolei na tychże warunkach został przyjęty Jan Dąbski, który dał 1000 dolarów wekslami, zagwarantowanymi na nieruchomości Dąbskiego.

Trzecią ofiarą była niewiasta, Halina Strawińska, która za posadę, jako kaucję złożyła 1000 dolarów gotówką.

Jakież było zdziwienie zaangażowanych sekretarzy, gdy przybyli pewnego dnia do hotelu i spotkali w drzwiach księcia, wychodzącego w asyście policji. Został on aresztowany wskutek podejrzeń Jędrzejewskiego. Po aresztowaniu „księcia” którego prawdziwe nazwisko brzmi: Jan Gintowt-Dziwiałowski, wyszły na jaw dalsze szczegóły afery.

Jedną z ofiar był także znany w Warszawie krawiec, Bolesław Sikorski. Dziwiałowski opowiedział mu, że jest wychowankiem księdza biskupa Bandurskiego.

Zniszczenie 2000 pocisków

Gdańsko-katowickie Tow. „Dakem” handel żelaza, koto szybu „Alfreda” (Wielonowiec) otrzymało zezwolenie na zniszczenie 2000 pocisków artyleryjskich różnego kalibru na placu ćwiczeń artylerji w Piotrowicach, ponieważ zniszczenie tych pocisków, ze względu na bezpieczeństwo publiczne, nie mogło być dokonane na realności T-wa „przy szosie katowickiej”.

Dr. M. Girszowicz

przeprowadził się na ul. Józefa Jasińskiego 6, tel. 7-21.

Znakomici pasażerowie „Polonji”

Niebawem powiędzenie cieszą się w tym roku wycieczkowe podróże okrętami Polskiego Towarzystwa Transatlantyckiego. Okręt „Polonia”, który wyruszył do fiordów norweskich liczy między swymi pasażerami szereg znanych osobistości ze świata politycznego, naukowego i artystycznego.

Dr. Krzemiański

Choroby wewnętrzne spec. załóżka I jalt przyjmje od 12 — 3 Kulańska 7, tel. 14 25.

Z WYBRZEŻY NORMANDJI

Port en Bessin. — Duży port rybacki na wybrzeżu Normandii — w kotlinie — pomiędzy dwoma wzgórzami — dzielnymi twórcami nad morzem podmyty, urwisty brzeg.

Na szczycie jednego z nich biegnie z daleka posąg Matki Boskiej, wzniesiony na dachu budki latarnikowej. — „Sainte Vierge aux feux”. — Ona tu strzeże ognia — tego przewodnika rybaków-żeglarzy.

Wierzą w nią rybacy normandy. Podczas, gdy robotnik francuski — daleki od spraw Boskich — tkwiąc w wirze życia — w świecie dzieł ręk i myśli ludzkiej — jest przeważnie niewierzący — Normandia i Bretania, a zwłaszcza parafie rybackie należą do najpobożniejszych prowincji francuskich.

Daleki od spraw ludzkich — postawiony oko w oko z potężnym żywiołem morza — bratany z nim na pozór — uzbierają przeciwko niemu, a jednak — jakże często bezsilny wobec nieprzeniknionej potęgi i tajemnicy — żeglarz normandzki wierzy, że owa tajemnica jest Prawem w rękę Tego — co ma też w swej pieczy i jego życie i los.

Dlatego chył się kornie dumnie i szlachetnie czoła rybaków — gdy piękna po stać normanda głosem doniołym — spojnym, — a pełnym głębokiej i szczerzej wiary — odmawia u stóp głównego ołtarza słowa ofiarowania.

Oto zastyszane słowa: „Ty, który z rybaków Galilejskich uczyniłeś swych pierwszych towarzyszy.

„Ofiarowujemy Ci wszystko czem jesteśmy — wszystko co posiadamy — wszystko, co Kochamy — — — — —”

„Pobłogosław nasze łódzie — — — — — I dlatego święto Błogosławieństwa morza”) wywiera na widza wrażenie potężne.

Miasto — port cały — pięknie udekorowane ozdobami, nad którymi rybaczy pracowali przez szereg miesięcy.

Nastroj dostojnej powagi i pogodnego skupienia panuje w tym dniu, kiedy rybacy opłakują tych, co im morze zabrano — ofiarowują Bogu siebie, swoje majątkość i umiłowania i błogosławią morze by było dla nich łaskawe.

Bratają się z niem jak dzieci jednego Ojca: przebaczą mu krzywdy — proszą o łaskawość.

Gości z sąsiednich plaż nie wiele. Wszyscy obecni przeżywają Święto w szczerem skupieniu.

Zrana msza pontyfikalna w otoczeniu licznych kleru — obecni przedstawiciele Rządu, marynarki i władze miejscowe.

Bankiet z udziałem przedstawicieli rybaków.

Podczas uroczystych niesporów wybrzeże portu się zapienia. Jeszcze ostatnie przygotowania do tradycyjnej procesji.

I oto z kościoła do portu wyrusza liczny orszak przy dźwiękach orkiestry.

Duża łódź rybacka i szereg szalup — wszystkie barwnie udekorowane — zapelniają się stopniowo.

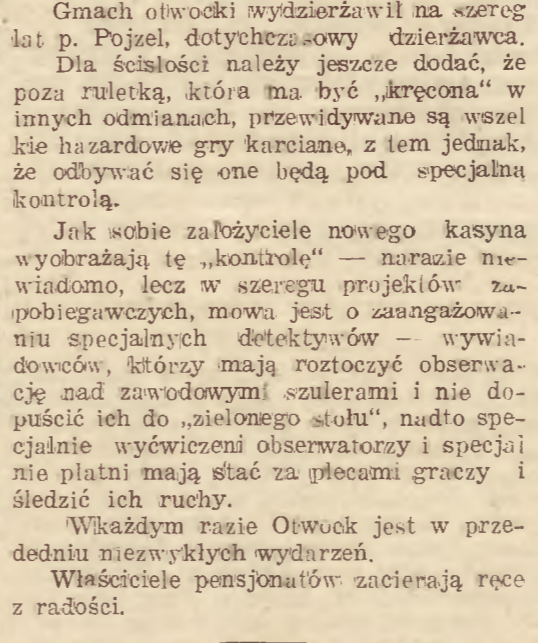
Duża łódź motorowa mieszcząca chór i orkiestrę za pomocą liny ciągnie za sobą szereg szalup.

W pierwszej z powiewającą flagą „Ste Vierge aux feux” udekorowanej biało-niebieskimi chorągiewkami i girlandami. Arcybiskup ze swoją świtą. W następnych pozostały kler i przedstawiciele władzy.

Dwa razy ta niezwykła procesja opływa port dookoła. U wejścia do portu wjeżdża na pełne morze. Łódź rybacka za rządu kotwicę. Orszak się zatrzymuje. Arcypasterz odmawia modlitwę za spoczywających w morzu braci — rybaków. Za drugim razem błogosławi morze, za trzecim — przywołuje procesyjną.

Następnie procesja wjeżdża w głąb portu — by pobłogosławić łódzie rybackie.

Pożar największego parku rozrywkowego

Pożar największego parku rozrywkowego

Dr. Krzemiański

Choroby wewnętrzne spec. załóżka I jalt przyjmje od 12 — 3 Kulańska 7, tel. 14 25.

Zniszczenie 2000 pocisków

Gdańsko-katowickie Tow. „Dakem” handel żelaza, koto szybu „Alfreda” (Wielonowiec) otrzymało zezwolenie na zniszczenie 2000 pocisków artyleryjskich różnego kalibru na placu ćwiczeń artylerji w Piotrowicach, ponieważ zniszczenie tych pocisków, ze względu na bezpieczeństwo publiczne, nie mogło być dokonane na realności T-wa „przy szosie katowickiej”.

Dr. M. Girszowicz

przeprowadził się na ul. Józefa Jasińskiego 6, tel. 7-21.

Znakomici pasażerowie „Polonji”

Niebawem powiędzenie cieszą się w tym roku wycieczkowe podróże okrętami Polskiego Towarzystwa Transatlantyckiego. Okręt „Polonia”, który wyruszył do fiordów norweskich liczy między swymi pasażerami szereg znanych osobistości ze świata politycznego, naukowego i artystycznego.

— Zapisy do Bursy Żeńskiej i przedszkola Związku Pracy Obywatelskiej Kobiet w Nowogrodzie. — Z początkiem roku szkolnego otwarta zostanie wzorem lat ubiegłych burszka prowadzona przez ZPOK dla dziewcząt, uczęszczających do szkół w Nowogrodzie. Burszka, mieszcząca się przy ul. Ogrodowej nr. 11 zajmuje cały dom z otaczającym go ogrodem i odpowiada w zupełności wszelkim wymaganiom higieny. Zarząd gospodarczy i opiekę nad wychowankami obejmuje p. K. Lukaszewiczowa.

Opłata za całkowite utrzymanie w bursie zostaje w roku bieżącym zmniejszona do 50 (pięćdziesięciu) złotych miesięcznie.

Związek Pracy Ob. Kob. zamierza również w roku bieżącym uruchomić przedszkole, o ile do dnia 1 września zgłoszona będzie dostateczna ilość dzieci. Opłata od każdego dziecka do przedszkola wynosząca będzie 10 zł. miesięcznie i 5 zł. jednorazowo wpisowego.

Zapisy do bursy i przedszkola przyjmują do dnia 1 września sekretariat powiatowego Zrzeszenia ZPOK w Nowogrodzie ul. Stenimskiego 6 w poniedziałki, środy i piątki, od godz. 11-12 do 14-15 lub też listownie pod tymże adresem.

— OSZCZERCA SKAZANY NA 3 MIESIĄCE WĘZIENIA. W dniu 25 lipca b.r. Sąd Grodzki w Horodyszczy, pow. baranowickiego rozpatrywał sprawę niejakiego Łukasza Kowalewskiego, kontrolera poczty w Baranowiczach, oskarżonego o zniesławienie p. wojewody nowogrodzkiego.

Oskarżony miał miejsce kilka tygodni temu w czasie gościnny u ks. Więpieńskich, proboszcza w Molczadzi, podczas rozmowy rozkładał na tematy polityczne, gdzie w obecności osób urzędniczych Kowalewski wystąpił z zarzutami oszczerstwem w stosunku do osoby p. wojewody Biernackiego.

Oskarżenie wnosili p. prokurator Nowicki.

Sąd skazał oszczercę na 3 miesiące więzienia i zapłacenie kosztów sądowych.

— OSZCZERCA SKAZANY NA 3 MIESIĄCE WĘZIENIA. W dniu 25 lipca b.r. Sąd Grodzki w Horodyszczy, pow. baranowickiego rozpatrywał sprawę niejakiego Łukasza Kowalewskiego, kontrolera poczty w Baranowiczach, oskarżonego o zniesławienie p. wojewody nowogrodzkiego.

Radjo wileńskie
Środa, dnia 27 lipca 1932 roku.

11.58: Sygnał czasu. 15.10: Progr. dzienny. 15.15: Muzyka baletowa (płyty). 15.35: Kom. meteor 15.40: Aud. dla dzieci w Warsz. i Lwo- wa 16.05: Koncert chórow: Dana, Warsa i murzynów (płyty). 16.35: „Teatr aktualny” — rozmowa z Wacławem Radziwiłłem. 17.00: Koncert. 18.00: „Nico o czarach” — odczyt w Warsz. 18.20: „Jak było w Legaciszkach” — felj. 18.35: Muzyka lekka. 19.15: Litewska audycja literacka. 19.30: Progr. na czwartek. 19.35: Pras. dzien. radj. 19.45: „Co nas boli?” — przechadzki Mika po mieście. 19.55: Rozmaitości. 20.00 Recital śpiewaczy. 20.35: Kwadr. liter. 20.50: Koncert kameralny. 21.50: Kom. 22.00: „Hallo, Hallo, tu cyrk!” — reportaż z cyrku B-ci Stenimskich w Wilnie. Przy mikrofonie Antoni Bohdziewicz. 22.40: Kom. i muzyka taneczna.

Maison de famille
avec leçons de français
14, place Carnot-Aix-Les-Bains
au centre de la ville
à proximité de l'établissement thermal
et des casinos en face les sources
cuisine bourgeoise
— confort moderne
ouvert de mai à octobre telephone: 7-74

OTWOCK Leśna stacja klimatyczna.
Sezon estywny
Wskazania wszelkie stadia chorób płucnych, odzyskiwanie, wyczerpanie, uleodo krewistość, zły krążenie, choroby serca. Liczne sanatoria, komfortowe pensjonaty. Kasyno. Zakład przyrodoleczniczy. Ceny umiarkowane.

K. Dąbrowska
(F. ma istnieje od r. 1874)
Wilno, Niemiecka 3, m. 11

B. FARDJOHN
Tajemnica Kelthpool-Square

Ale ten sam, co zawsze sędzia przysięgły, znów zabrał głos, po przejrzeniu jakichś notatek:

— Ale w zeznaniu swem pan twierdził, że niezbyt dobrze pamiętał, co się działo owego wieczoru. Oto pańskie słowa: „Byłem bardzo zdenerwowany i podniecony, widocznie miałem już początek tej choroby, która przetrzymała mnie cały tydzień w łóżku”. Mam nadzieję, że pan tych słów nie cofa?”

Reginald: Naturalnie, że nie! Starałem się przedstawić jaknajdokładniej mój stan psychiczny. Ale to nie przeszkadza, że ściśle pamiętam godzinę, o której kładłem się spać.

Przysięgły: Temniemniej nie możemy zapomnieć, że doktor Pay cieszył się nieskazitelną reputacją i że nie mamy żadnych podstaw ku temu, by mu nie ufać.

Reginald (gorąco): Jak może tak mówić sędzia przysięgły!

Sędzia śledczy: Uwagi sędziom przysięgłym są nie na miejscu. Proszę wezwać panią Death.

Opowiadanie pani Death nie dorzuciło nic nowego do tego, co już było wiadome.

Przysięgły. — Ale zeznanie p. Reginalda Boyde'a potrzebuje najwięcej sprawdzenia.

Sędzia — Słusznie (Do świadka). Nie mam już więcej pytań dla pani.

ROZDZIAŁ XXXV
WNIOŚKI SĄDZIEGO ŚLEDZIEGO

— Teraz wszyscy świadkowie są już wysłuchani, — oznajmił sędzia, zwracając się do ławy przysięgłych, — panowie

grodzieńska

— UMWOWA ZBIOROWA Z DOZORCAMI. W poniedziałek 18 b.m. w lokau tuł. inspektora pracy odbyła się konferencja delegatów dozorców domowych w sprawie umowy zbiorowej na rok 1932—33.

Wobec tego, że przedstawiciele dozorców — konferencja została przerwana i w dal szym ciągu miała się odbyć w poniedziałek.

O wyniku konferencji podamy osobno.

— Memorjał właścicieli nieruchomości. — Do magistratu wpłynął memorjał właścicieli do mow w mieście, w którym zainteresowani domagają się zwolnienia nieruchomości od placenia podatku kryzysowego, a to z uwagi na różne inne świadczenia z trudem uiszczane. — W obecnych, szczególnie ciężkich czasach. — Podobny memorjał złożony również władzom skarbowym.

— ŻYCIE SPORTOWE W ubiegłą niedzielę odbył się zorganizowany przez „Cresovia” bieg kolarski Grodno — Skidel — Grodno. Trasa biegu wynosiła 62 km.

Pierwszy przybył do mety p. Kiepko (Cresowia) w b. dobrym czasie 2 g. 7 i pół min.

Zwycięzca pokrył trasę Grodno — Skidel w czasie 58 m.

LISTY DO REDAKCJI
Szanowny Panie Redaktorze.

Upieramie proszę o umieszczenie w jednym z najbliższych numerów Swego pisma następującego oświadczenia:

W związku z artykułem „Judaica” p. d-ra S. Brokowskiego w Nr. 157 z dn. 5 b.m. dotychczas działalności mojej na terenie Rady Miejskiej, oświadczam, iż uważam formę jego za wykluczającą możliwość polemiki z jego autorem. Chcąc jednak dać wyraz gotowości wzięcia na siebie całkowitej odpowiedzialności za zarzuty sformułowane przeze mnie na posiedzeniach Rady oraz Komisji pod adresem W-lu Szkołnego, a w szczególności dla Brokowskiego, złożyłem do rąk Pana Prezidenta Miasta szczegółowe wyjaśnienia, w których sprzeciwiałem napisanie zrobione przez niego zarzuty gdyż w protokołach posiedzeń radzieckich brak strzeżenia przemówień poszczególnych radnych — oraz zaznaczyłem, że podtrzymuję te zarzuty i obecnie w całej ich rozciągłości, stwierdzając jednocześnie, że nie zostały one przez p. d-ra Br-go obalone.

Wyjaśnienia swe, złożone do rąk P. Prezidenta Miasta zakończyłem następującym ustępem:

„Co do dopuszczalności wystąpienia w sposób, w jaki to uczynił w omawianym artykule p. Dr Brokowskiego będąc funkcjonariuszem niejakim w stosunku do mnie, radnego miasta, przy uwzględnieniu okoliczności że została zatwierdzona przez p. D-ra Br. wyłączenie moją działalność jako radnego to pozostawiam tę sprawę do uznania Pana Prezidenta, prosząc jednocześnie o podanie do wiadomości, celem uspokojenia się treści niniejszego pisma mego Konwentowi Seniorów Rady Miejskiej”.

(—) Dr. I. Rates.

OFIARY
Piotr Leśniowski w Głębokiem emerytowa ny sędzia Sądu Najwyższego na bezrobotnych zł. 5.

PIŁKA NOŻNA. Sobotnie i niedzielne mecze piłki nożnej o mistrzostwo kl. A, ROZPN, dowiodły, że w naszym okręgu piłkarskim piłka nożna nie jest jeszcze na prawdziwym poziomie. A klasowym. Przekonanie to można było nabierać na tych dwóch meczach, z których pierwszy między Kraftem z Grodna, a Makabią z Suwałk nie daje się wprost kwilifikować, gdyż nie miał nic wspólnego z prawdziwą piłką nożną. Była jakas kopanina bez żadnego celu i myśli przewodniej. Drużyna Kraft, która w pierwszym rundzie nabrała aż 8 punktów i była dość poważnym przeciwnikiem dla wszystkich klubów naszego okręgu, przegrała beniaminkowi naszego okręgu w stosunku 4:0.

Niedzielny mecz między dwoma kandydatami, a mianowicie jednym do mistrzostwa (76 p.p.) a drugim do spadku do kl. „B” Makabi z Bialegostoku, dowiódł również, że przyszły mistrz naszego okręgu dużej roli w rozgrywkach o wejście do Ligi nie odegra, gdyż zawiązując tylko nieznośnej grze bramkarza Makabi 76 p.p. wyniósł zwycięstwem, gdyż w polu Makabi była równorzędym przeciwnikiem. Mecz zakończył się wynikiem 5:0 dla wojskowych.

WYKONANIE EGZEKUCJI PODATKOWEJ PRZEKAZANE URZĘDOWI SKARBOWEMU. W myśl ust. R. P. Nr. 62 z dnia 22 b.m. funkcje ściągania podatków komunalnych, świadczeń na rzecz Kasy Chorob, ZUPU i in. przekazuje się urzędowi skarbowemu w miastach powiatowych z dniem 1 sierpnia, w miastach wojewódzkich z dniem 1 października.

POPIERAJ PRZEMYSŁ DOMOWY, OPARTY NA KRAJOWYM WŁÓKNIE. — KUPUJ SAMODZIAŁY LNIANE!

Racjonalnie Ulokowana Gotówka
w dobie kryzysu to wkład w KOMUNALNEJ KASIE OSZCZĘDNOŚCI POWIATU GRODZIŃSKIEGO
Wysokie oprocentowanie — całkowite bezpieczeństwo — wypłaty na każde żądanie.

KINO „ŚWIATOWID”
GRODNO, Brygidzka 2.

OSTATNIA KOMPANJA

„HELIOS”
Dźwiękowe Kino
Ceny od 40 gr.
Wyświetlanie światowego repertuaru!
Śpiew! Muzyka! Balet!
Nad progr. Atrakcje dźwiękowe. Na 1-szy seans ceny zmniejszone.
Początek seansów: 4, 6, 8 i 10.20.
Ceny od 40 gr.

„PAN”
Dźwiękowe kino
Dziś sensacyjny podwójny program! 1) Król sensacji, uabieniec publiczności w swym największym 100 proc. dźwiękowym dramacie salonowym sensacyjnym humoru i śmiechu, niezrównany komik Reginald Denny w swej najnowszej kreacji, świetnej komedii dźwiękowej w wszechświatowym rezydencie podwójnym

„MILJON”
Arcydzieło, jakie nie ma sobie równego. W rol. gr. prześliczna Anna Billa i jej znak. partner Rene Lefebvre. Reż. mistrza Rene Claira.
Ceny od 40 gr.

„MUSISZ BYĆ MOJA”
Dziś przepiękna operetka filmowa p. t. „Musisz być moja” z nieznanymi gwiazdami filmowymi, urodził się w Warszawie, w Trewilie i gwiazdą humoru francuskiego Lucien Baroux. Nad program: doskonałe dodatki dźwiękowe
Ceny od 25 gr. Początek o godz. 4, 6, 8, 10, 15, w dniu świąt. o godz. 2 ej.

„W SZALONYM TEMPLE”
Dziś sensacyjny podwójny program! 1) Król sensacji, uabieniec publiczności w swym największym 100 proc. dźwiękowym dramacie salonowym sensacyjnym humoru i śmiechu, niezrównany komik Reginald Denny w swej najnowszej kreacji, świetnej komedii dźwiękowej w wszechświatowym rezydencie podwójnym

„ZWARJOWANA NOC”
Dziś przepiękna operetka filmowa p. t. „Musisz być moja” z nieznanymi gwiazdami filmowymi, urodził się w Warszawie, w Trewilie i gwiazdą humoru francuskiego Lucien Baroux. Nad program: doskonałe dodatki dźwiękowe
Ceny od 25 gr. Początek o godz. 4, 6, 8, 10, 15, w dniu świąt. o godz. 2 ej.

„COSINO”
Dźwiękowe kino
Ceny od 40 gr.
Wyświetlanie światowego repertuaru!
Śpiew! Muzyka! Balet!
Nad progr. Atrakcje dźwiękowe. Na 1-szy seans ceny zmniejszone.
Początek seansów: 4, 6, 8 i 10.20.
Ceny od 40 gr.

„PAN”
Dźwiękowe kino
Dziś sensacyjny podwójny program! 1) Król sensacji, uabieniec publiczności w swym największym 100 proc. dźwiękowym dramacie salonowym sensacyjnym humoru i śmiechu, niezrównany komik Reginald Denny w swej najnowszej kreacji, świetnej komedii dźwiękowej w wszechświatowym rezydencie podwójnym

„MILJON”
Arcydzieło, jakie nie ma sobie równego. W rol. gr. prześliczna Anna Billa i jej znak. partner Rene Lefebvre. Reż. mistrza Rene Claira.
Ceny od 40 gr.

„MUSISZ BYĆ MOJA”
Dziś przepiękna operetka filmowa p. t. „Musisz być moja” z nieznanymi gwiazdami filmowymi, urodził się w Warszawie, w Trewilie i gwiazdą humoru francuskiego Lucien Baroux. Nad program: doskonałe dodatki dźwiękowe
Ceny od 25 gr. Początek o godz. 4, 6, 8, 10, 15, w dniu świąt. o godz. 2 ej.

„W SZALONYM TEMPLE”
Dziś sensacyjny podwójny program! 1) Król sensacji, uabieniec publiczności w swym największym 100 proc. dźwiękowym dramacie salonowym sensacyjnym humoru i śmiechu, niezrównany komik Reginald Denny w swej najnowszej kreacji, świetnej komedii dźwiękowej w wszechświatowym rezydencie podwójnym

„ZWARJOWANA NOC”
Dziś przepiękna operetka filmowa p. t. „Musisz być moja” z nieznanymi gwiazdami filmowymi, urodził się w Warszawie, w Trewilie i gwiazdą humoru francuskiego Lucien Baroux. Nad program: doskonałe dodatki dźwiękowe
Ceny od 25 gr. Początek o godz. 4, 6, 8, 10, 15, w dniu świąt. o godz. 2 ej.

„COSINO”
Dźwiękowe kino
Ceny od 40 gr.
Wyświetlanie światowego repertuaru!
Śpiew! Muzyka! Balet!
Nad progr. Atrakcje dźwiękowe. Na 1-szy seans ceny zmniejszone.
Początek seansów: 4, 6, 8 i 10.20.
Ceny od 40 gr.

„PAN”
Dźwiękowe kino
Dziś sensacyjny podwójny program! 1) Król sensacji, uabieniec publiczności w swym największym 100 proc. dźwiękowym dramacie salonowym sensacyjnym humoru i śmiechu, niezrównany komik Reginald Denny w swej najnowszej kreacji, świetnej komedii dźwiękowej w wszechświatowym rezydencie podwójnym

„MILJON”
Arcydzieło, jakie nie ma sobie równego. W rol. gr. prześliczna Anna Billa i jej znak. partner Rene Lefebvre. Reż. mistrza Rene Claira.
Ceny od 40 gr.

„MUSISZ BYĆ MOJA”
Dziś przepiękna operetka filmowa p. t. „Musisz być moja” z nieznanymi gwiazdami filmowymi, urodził się w Warszawie, w Trewilie i gwiazdą humoru francuskiego Lucien Baroux. Nad program: doskonałe dodatki dźwiękowe
Ceny od 25 gr. Początek o godz. 4, 6, 8, 10, 15, w dniu świąt. o godz. 2 ej.

„W SZALONYM TEMPLE”
Dziś sensacyjny podwójny program! 1) Król sensacji, uabieniec publiczności w swym największym 100 proc. dźwiękowym dramacie salonowym sensacyjnym humoru i śmiechu, niezrównany komik Reginald Denny w swej najnowszej kreacji, świetnej komedii dźwiękowej w wszechświatowym rezydencie podwójnym

„ZWARJOWANA NOC”
Dziś przepiękna operetka filmowa p. t. „Musisz być moja” z nieznanymi gwiazdami filmowymi, urodził się w Warszawie, w Trewilie i gwiazdą humoru francuskiego Lucien Baroux. Nad program: doskonałe dodatki dźwiękowe
Ceny od 25 gr. Początek o godz. 4, 6, 8, 10, 15, w dniu świąt. o godz. 2 ej.

„COSINO”
Dźwiękowe kino
Ceny od 40 gr.
Wyświetlanie światowego repertuaru!
Śpiew! Muzyka! Balet!
Nad progr. Atrakcje dźwiękowe. Na 1-szy seans ceny zmniejszone.
Początek seansów: 4, 6, 8 i 10.20.
Ceny od 40 gr.

„PAN”
Dźwiękowe kino
Dziś sensacyjny podwójny program! 1) Król sensacji, uabieniec publiczności w swym największym 100 proc. dźwiękowym dramacie salonowym sensacyjnym humoru i śmiechu, niezrównany komik Reginald Denny w swej najnowszej kreacji, świetnej komedii dźwiękowej w wszechświatowym rezydencie podwójnym

„MILJON”
Arcydzieło, jakie nie ma sobie równego. W rol. gr. prześliczna Anna Billa i jej znak. partner Rene Lefebvre. Reż. mistrza Rene Claira.
Ceny od 40 gr.

„MUSISZ BYĆ MOJA”
Dziś przepiękna operetka filmowa p. t. „Musisz być moja” z nieznanymi gwiazdami filmowymi, urodził się w Warszawie, w Trewilie i gwiazdą humoru francuskiego Lucien Baroux. Nad program: doskonałe dodatki dźwiękowe
Ceny od 25 gr. Początek o godz. 4, 6, 8, 10, 15, w dniu świąt. o godz. 2 ej.

„W SZALONYM TEMPLE”
Dziś sensacyjny podwójny program! 1) Król sensacji, uabieniec publiczności w swym największym 100 proc. dźwiękowym dramacie salonowym sensacyjnym humoru i śmiechu, niezrównany komik Reginald Denny w swej najnowszej kreacji, świetnej komedii dźwiękowej w wszechświatowym rezydencie podwójnym

„ZWARJOWANA NOC”
Dziś przepiękna operetka filmowa p. t. „Musisz być moja” z nieznanymi gwiazdami filmowymi, urodził się w Warszawie, w Trewilie i gwiazdą humoru francuskiego Lucien Baroux. Nad program: doskonałe dodatki dźwiękowe
Ceny od 25 gr. Początek o godz. 4, 6, 8, 10, 15, w dniu świąt. o godz. 2 ej.